

Hamlet

#maturita

- vrcholné dílo
- [zdroj](#)

Období knihy a směr

Renesance

- [Materiál od Saikový](#)
- v popředí není Bůh, ale **člověk**
- vzdělání i mimo církev
- společnost: **vznik podnikatelů** - rybníky, pivovary
- umělecký směr
- **humanismus** - filozofický směr
- u nás konec bitvou na Bílé Hoře 1620

Vznik

- 13. stol
- Florencie, Miláno
- u nás [Karel IV.](#) a **vrcholná gotika**

Rozmach do světa

- zámořskými objevy se rozšiřuje do světa
- k nám až v 15. stol.. ?

Věda

- začátek vědy
- navázání na antiku
- např. [Leonardo da Vinci](#), [Galileo Galilei](#)
- zakulacení země
- knihtisk [Gutenberg](#)
  - inkunábule - výtisky z prvních 50 let po vynálezu knihtisku

Architektura

- *inspirace v antice*
- *nepůsobí* tak moc *na emoce* jako gotika
- staví se *i církevní stavby*
- důraz na pohodlí
  - víc *zámky* než hrady
  - vili, *kamna*
  - *sgrafiti*

Čechy

- [Václav Hájek z Libočan](#)
- [Daniel Adam z Veleslavína](#)

Zahraničí

- [William Shakespeare](#)
- [Dante Alighieri](#)
- [Francesco Petrarca](#)

Další autoři směru v Čechách

Václav Hájek z Libočan

Život

- kněz
- několikrát se stěhoval
- sloužil na Karlštejně a Tetíně

Kronika Česká

- známá jako *Hájkova kronika*
- *literárně hodnotné* - napsáno velmi poutavě
- *historicky naprosto nepřesné* - co nevěděl, to si vymyslel
- František Palacký, Josef Dobrovský - proti pravdivosti kroniky

Daniel Adam z Veleslavína

Život

- profesor historie na UK
- **vlastník tiskárny** - vydával české knihy
- jeho doba se jmenuje **doba veleslavínská**

Kalendář historický

- napsáno **česky**
- **něco jako Slavné dny**
- na každý den v roce připadá nějaká historická událost, která se v ten jiný rok stala
- z každé události plyne použití

Další autoři směru v zahraničí

Dante Alighieri

Život

- **Itálie**
- filozof
- rozvoj italského jazyka

Božská komedie

- jako **Komedie** se ve středověku značila, protože skončila dobře, jinak to komedie není
- přelom středověkého a renesančního smýšlení
- původně se jmenovala **pouze komedie**, **Božská** tomu přidal **Giovanni Boccaccio**
- v díle vystupuje sám Dante
- během putování potkává Dante významné historické osobnosti, i osobnosti jeho doby
- inspirace pro **Slávy dceru**
- **putování** pozemským a posmrtným **životem**
- číslo 3:
  - nebe, peklo, očistec
  - 3 šelmy

Francesco Petrarca

Život

- *Itálie*
- "otec humanismu"

Zpěvník

- známé jako **Sonety Lauře**
- jedny z prvních sonetů
- sonety 4 4 3 3
- Laura - jeho láska, na kterou ale nikdy nedosáhl

Autor

William Shakespeare

- [zdroj](#)
- od Mari [WILLIAM SHAKESPEARE.pdf](#)

Život

- *dramatik, spisovatel*
- nejznámější dílo [Hamlet](#), [Romeo a Julie](#),
- po narození 3. dítěte *opustil ženu* a šel *kočovat s divadlem*
- *ztracená léta* - cca 7 let, kdy o jeho životě nic moc nevíme
- v jeho době *velmi populární*

Služebníci lorda komořího

- herec i dramatik
- jako herec se moc neprosadil, *později jen dramatik*
- 1599 - přesídlení do divadla **The Globe**, *spolumajitel*
- bez kulís, bez opony
- hráli zde *pouze muži*

Konec divadla

- po 15 letech divadlo vyhořelo

- Shakespeare skončil
- vrátil se za manželkou s dětmi

Tvorba

- *inspirace v Antice*, ale chtěl svá nová díla povznést na vyšší úroveň
- přidal do angličtiny *3000 nových slov*
- nadčasová díla
- *stále aktuální témata - generační spory*
- porušuje [Tragédie > Zásada tří jednot](#)
- díla se odehrávají většinou *v Itálii* - kolébka renesance
- byly zakázány historické hry => *Shakespearovi světské hry se proslavily*

Dělení podle žánrů

Tragédie

- Hamlet
- Macbeth

Komedie

- Mnoho povyku pro nic
- Zkrocení zlé ženy

Historická dramata

- Julius Caesar
- Richard III

Sonety

- .1. sonety - [Francesco Petrarca](#) - [Dopisy Lauře](#) - 4 4 3 3
- Shakespeare - 4 4 4 2
- poslední 2 negují předešlých 12
- využívá [jamb](#)
- věnováno neznámému mecenáši

Sonet č. 66

- **Hamletovský sonet**
- výpis důvodu proč zemřít
- umění je pod vládou mocných
- poslední dva verše GG - láska zvítězí

Překlady

- [Jaroslav Vrchlický](#)
- [Martin Hilský](#)
  - nejnovější překlady
  - získal *řád britského impéria*

Jamb

- **1. nepřízvučná, 2. přízvučná slabika**
- *není typické pro češtinu*, v češtině je většinou přízvuk na 1. slabiku
- většinou se dá na začátek spojka a pak je to *trochej*
- [Karel Hynek Mácha](#) v [Máj](#)

Blankverse

- **5 jambů** = 5 x nepřízvučná, 5 x přízvučná = 10 slabik celkem
- psal [William Shakespeare](#)

Tvorba chronologicky

1. Období

- **optimistické hry**
- *historické hry* - Julius Caesar, Richard III.
- komedie - *Zkrocení zlé ženy*, Sen v noci svatojánské
- tragédie *Romeo a Julie* - obsahem spadá až do 2. období
- hlavní hrdinkou je většinou energická žena

2. Období

- **pesimistické hry**
- tragédie - *Hamlet*, *Macbeth*
- sonety - Sonet č. 66

3. Období

- především pohádky
- **Zimní pohádka**
  - odehrává se částečně v Čechách
  - podle něj je v Česku moře
- **Bouře** - poslední Shakespearova hra

Kompozice

- nemá motto, prolog, epilog
- 5 dějství - několik číslovaných scén
- chronologická kompozice
- nedodržuje aristotelickou kompozici

Téma

- stíny renezanční doby
- **smysl života**
- Hamletova pomsta - sebevražedné gesto
- předstírání šílenství

Motivy

- hra ve hře
- pohřeb Oéfie

Jazyk

- **u překladu Martina Hilského**
- spisovná čeština
- dialogy někdy nespisovné
- moderní čeština

Překlady

- **Martin Hilský** - 1999, největší expert na Hamleta, přeložil veškerou jeho tvorbu
- [J. V. Sládek](#) - ;

Postavy

Hamlet

- **dánský králevic** - prvorozený syn
- chytrý, hrdý, spravedlivý
- pomsta smrti svého otce (na základě svědectví ducha)

- filozofuje nad pomstou, láskou, lidským bytím (Být či nebýt...)
- miluje Ofélii
- zabije Polonia (omylem, chce zabít Claudia, vrazí dýku skrz záclonu, ale neví, kdo tam je)

Claudius

- **bratr krále, vrah krále**, nový manžel Hamletovy matky
- zabije krále jedem *bolehlavem*
- velmi ctižádostiví - udělá vše pro svůj úspěch (vražda)
- Když zjistí, že Hamlet ví, že je vrah, chce ho zabít.

Gertruda

- **matka Hamleta**, nová manželka Claudia
- má blízko k Hamletovi, ale obhajuje Claudia (nevěří, že by mohl být vrah)

Polonius

- **státní rada**
- pevně oddaný Claudiovi
- nevěří, že Hamlet skutečně minule Ofélii; když uvěří, je Hamletem nedopatřením zabit

Laertes

- **syn Polonia**
- chce pomstít otce --> souboj s Hamletem (nastrčí ho tam ale Claudius, chce Hamleta zabít, aby nevykecal, že je vrah)

Ofélie

- **dcera Polonia**
- miluje Hamleta, on miluje ji
- Hamlet ji "jako" odmítne, během hraní pomatence
- zblázní se a **spáchá sebevraždu** (není jednoznačně řečeno, že se jedná o sebevraždu, ale vyplývá to např. z dialogu hrobníků)

Horacio

- **dlouholetý přítel Hamleta**
- Hamlet mu řekne, že šílenství jen předstírá
- soudí Hamletovy kroky
- Hamlet mu na konci řekne, aby příběh šířil dál, i po smrti všech
- jediný přežije

Další postavy

- duch Hamletova otce
- dvořané
- herci
- hrobníci
- norský vyslanec

Děj

1.dějství

- na hradbách
- Hamlet se setká s duchem svého otce
- ten mu řekne, že jeho bratr Claudius ho zabil
- Polonius vymlouvá Ofélii sňatek s Hamletem, nevěří mu, že myslí lásku vážně, myslí si, že si chce s ní jen hrát

2.dějství

- Hamlet předstírá šílenství, aby se mohl přesvědčit, kdo doopravdy zabil jeho otce
- herecké představení - hra Myšší past
- domluví se s herci, dopíše jim tam pár řádek
- hra je teď podobná Claudiově vraždě
- Hamlet pozoruje, jak bude Claudius na hru reagovat

3.dějství

- Hamlet řekne Ofélii (jeho milence), že ji nemiluje a ať jde do kláštera
- herecké představení - hra Myšší past
- když se při hře nalévá nalévá jed do ucha, Claudius ze hry odejde
- Hamlet omylem zabyje Polonia, který poslouchá za závěsem

4.dějství

- Claudius pošle Hamleta na studia do Anglie s jeho spolužáky, s kterými se domluví, aby Hamleta popravili
- Claudius pošle do Anglie dopis, ať zabijí Hamleta, až přijede do Anglie
- Hamlet tuší zradu od Claudia, vymění Claudiův dopis za svůj, ve kterém píše, ať po příjezdu popraví dva jeho spolužáky
- Ofélie se zblázní a spáchá sebevraždu utonutím
- Leartes přijde a dozvídá se o smrti jeho sestry Ofélie

5.dějství

- hřbitov, hrobníci kopou hrob pro Ofélii, nemyslí si, že by měla být pochována na hřbitově

- pohřeb, Leartes vyzve Hamleta na souboj (chce pomstít Polonia a Ofélii)
- Leartes má otrávený meč + mu otráví kalich s vidou
- královna Gertruda se omylem napije z otráveného kalicha => umře
- Hamlet a Leantes se navzájem zabijí
- Norský král, který na ně chtěl táhnout, se stal dánským králem, hamlet ho těsně před smrtí jmenoval dánským králem